

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

**УДК 37.032
ББК 85я43**

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

(теоретичні та методичні аспекти)

Юлія Левіна

РІВНІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО
МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ **134**

Ірина Артюх

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ОВОЛОДІННЮ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН **138**

Фомін В.В., Неля Літвінцева

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ **145**

Євгенія Маслій

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ
ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА **151**

Надія Устименко

ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ **155**

Віра Устименко

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ДО РОБОТИ В УЧНІВСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ. **159**

Руслана Сивокінь

ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА **163**

УДК 378.147

Віра Устименко

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
61 група

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО РОБОТИ В УЧНІВСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л. В. Беземчук

У статті досліджено проблему формування підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи в учнівському інструментальному колективі. Розкрито сутність організаційно-педагогічної діяльності в учнівському інструментальному колективі.

Ключові слова: підготовка, професійна підготовка вчителя музики, організаційно-педагогічна діяльність.

The article deals with the problem of forming a future music teacher to work in a student's instrumental collective. The essence of the organizational and pedagogical activity in the student's instrumental collective is revealed.

Keywords: preparation, professional training of music teacher, organizational and pedagogical activity.

Постановка проблеми. Посилення значущості проблем фахового рівня, педагогічної компетентності в теорії і практиці підготовки студентів у вищих мистецьких навчальних закладах зумовлене усвідомленням очевидності того, що організувати інструментальний колектив, керувати його творчим процесом може тільки той фахівець, який уособлює особистісні якості педагога, організатора, вихователя та духовного наставника. З огляду на це перед мистецькими закладами постає важливе завдання підготовки фахівців, здатних до творчої діяльності в руслі сучасного розвитку освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій. На сучасному етапі проблему професійної підготовки вчителів музичного мистецтва ґрунтовно осмислено у працях таких науковців, як: Б. Брилін, А. Болгарський, М. Букач, В. Бутенко, В. Дряпіка, Т. Жигінас, Н. Мозгальова, Л. Коваль, О. Олексюк, В. Орлова, Г. Падалка, О. Плохотнюк, О. Ростовський, О. Рудницька, Т. Смирнова, Я. Сверлюк, О. Щолокова та інші. Проблему професійної підготовки майбутніх фахівців музично-педагогічної сфери вивчали вітчизняні та зарубіжні вчені (А. Болгарський, Т. Жигінас, Л. Масол, Н. Мозгальова, К. Сергєєва, Л. Хлебнікова О. Плохотнюк).

Мета статті полягає у обґрунтуванні організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи в учнівському інструментальному колективі.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Багатоаспектне вивчення проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців музично-педагогічної сфери здійснено як вітчизняними (А. Болгарський, Т. Жигінас, Л. Масол, Н. Мозгальова, К. Сергєєва, Л. Хлебнікова О.Плохотнюк), так і зарубіжними вченими: Е. Рольфс (E. Rohlf), Р. Рольфс (R. Rohlf), Р. Томас (R. Thomas), Дж. Фінні (J. Finney). Узагальнення наукових поглядів Л. Бондаренко, Н. Гуральник, Л. Гусейнової, М. Назаренко, О. Олексюк, Г. Падалки, В. Смиренського, В. Сологуб, М. Ткач дозволяє констатувати, що сучасному вчителю музичного мистецтва під час керівництва учнівським творчим колективом доводиться вирішувати завдання, які не мають попередніх аналогів, що вимагає від нього наявності аналітичних, рефлексивних, перцептивних, комунікативних та інших умінь, а відтак увиразнює потребу формування професійної готовності фахівця із ґрунтовними знаннями із психології, педагогіки, історії (музичного мистецтва) й кола гуманітарних дисциплін. Феномен підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи з інструментальним колективом, з огляду на постійність набуття фахових знань, доцільно розглядати в діалектичній єдності виявів діяльнісного й особистісного, тобто знання, навички вдосконалення особистих якостей

досягають відповідного рівня завдяки постійній дії як студента (суб'єкта впливу), так і групи викладачів, які забезпечують такий вплив чи певну взаємодію з ним [2].

Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва має відзначатися передусім спрямованістю на індивідуальний розвиток студента, розкриття його музичних здібностей і реалізацію творчого потенціалу загалом. Автори зазначають, що структуру готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до організаційно-педагогічної роботи в учнівському інструментальному колективі можна трактувати як органічну цілісність таких її компонентів: мотиваційно-емоційного, когнітивно-змістового та виконавсько-педагогічного. Мотиваційно-емоційний компонент передбачає глибокий стабільний інтерес до музично-педагогічної діяльності та професії вчителя, особистісне ставлення до професії; охоплює набуту у процесі музично-педагогічної підготовки систему художніх цінностей у галузі інструментального мистецтва, що виступає підґрунтям формування здатності до емоційно-образної інтерпретації музичних і педагогічних явищ, спроможності аранжувати інструментальні твори, прагнення до впровадження художніх цінностей у середовище підростаючого покоління, захопленості колективною виконавською діяльністю. Когнітивно-змістовий компонент відображає знання й інтелектуальні вміння; поняття, теорії, технології, особливості керування учнівським творчим колективом, усвідомлення та розуміння музично-педагогічної діяльності [3]. Його ядром є створення теоретичних основ формування у майбутнього вчителя музичного мистецтва готовності займатися з інструментальним колективом, рівня уявлень про значущість професії, про власні професійно-особистісні якості; а засадничою ланкою – процес знаходження нових знань про специфіку роботи з інструментальним колективом, усвідомлення суспільної потреби виконавської діяльності, розуміння, осмислення її поліфункціональних особливостей. Компонент окреслює специфіку інструментальної підготовки у площині вибудованої змістової структури комплексу дисциплін, що сприяють якісній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва до керування учнівським

інструментальним колективом; слугує складником дидактичного процесу, представленого у формах підготовки до професійної музично-педагогічної діяльності.

Елементи компонента становлять теоретичну (засвоєння знань) і практичну (формування вмінь і навичок) підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Висновки. Внаслідок аналізу споріднених категорій «підготовка», «професійна підготовка» виявлено, щодо підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до організаційно-педагогічної роботи в учнівському інструментальному колективі можна визначити, що це базова детермінанта динамічної системи професійної підготовки фахівців у мистецьких закладах освіти, яка віддзеркалює її якість і визначає рівень розвитку відповідних компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва.

Список використаних джерел

1. Самсонова О. В. К вопросу о творческой деятельности будущего учителя музыки / О.В. Самсонова // Психология образования в поликультурном пространстве, Т.2. – 2010. №2. С. 119 - 123.

2. Ковальський Р. І. Професійна діяльність керівника учнівського інструментального колективу як педагогічна проблема. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2017. Випуск 23 (2-2017). С. 44–49.

3. Пляченко Т. М. Педагогічні засади підготовки майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими музично-інструментальними колективами: автореф. доктора пед. наук : 13.00.04 / Т. М. Пляченко. К., 2011. 38 с.